

ÎNVĂȚĂMÂNTUL CENTRAT PE STUDENTUL ADULT. RISCURI ȘI ABORDĂRI

Lect.univ.dr. Luiza-Maria OLTEANU

This article relies on several key phrases, namely student-centered learning, adult student, English for special purposes, military education, learning foreign languages.

The paper has been divided into two parts: the first part contains generalities related to the key phrases mentioned above, and the second part is, actually, a case study from the student-centered learning perspective carried out on the NATO Terminology Course. The main idea of the article can be narrowed down to a specialized course feasible for student-centered learning?

Articolul de față a pornit de la câteva expresii cheie, și anume: învățământul centrat pe student (ICS), studentul adult, engleza pentru scopuri speciale, învățământul militar, învățarea limbilor străine.

Structura articolului este următoarea: prima parte – considerații generale referitoare la cuvintele cheie menționate anterior și partea a doua ce este un studiu de caz aplicat din perspectiva învățământului centrat pe studentul adult (ICSA) asupra Cursului de limba engleză – terminologie militară pentru personalul militar și civil care va ocupa posturi în structuri NATO. Ideea principală a lucrării se poate rezuma la: este un curs de engleză de specialitate fezabil pentru ICS?

Considerații generale

Un model ideal al învățământului centrat pe student (ICS) ar trebui să conțină aspecte integrate referitoare la timpul și la locul pentru învățare, conținut, evaluarea materialului, conștientizarea cunoștințelor și aptitudinilor anterioare procesului de învățare, iar toate acestea ar trebui să revină studentului. Pe de altă parte, trebuie să recunoaștem că trecerea de la învățământul centrat pe profesor la cel centrat pe student implică compromisuri și variații de accent, aspecte negociabile și nonnegociabile, module de prezentare a materialului didactic flexibile.

Definind conceptul de ICS, G.Gibbs se referă la o mai mare autonomie și control din partea studentului asupra materiei, metodelor de studiu și

ritmului de abordare a materialului studiat. De aici rezultă trei caracteristici de bază ale ICS, prin care se promovează ideea studentului: ce are un cuvânt mai greu de spus în *ce*, *cum* și *unde* învață. Iată deci necesitatea trecerii de la modelul studentului-spectator, la cel al studentului cu un nivel mai mare de responsabilitate în situația de învățare, la cel care își alege, în mod activ, scopurile și își modelează ritmul de studiu.

De aici rezultă caracteristicile studentului eficient (B. Harpe, M. Kulski, and A. Radloff):

- studentul eficient are scopuri clare de învățare;
- are un repertoriu bogat de strategii de învățare și știe când să le folosească;
- folosește resursele disponibile în mod eficient;
- își cunoaște punctele forte și pe cele slabe;
- înțelege procesul de învățare;
- își asumă responsabilitatea pentru ceea ce învață;
- planifică, monitorizează, evaluează și își adaptează procesul de învățare.

În ceea ce privește studentul adult, de asemenea, trebuie să se aibă în vedere plasarea acestuia în centrul procesului de învățare. Ghidarea proprie reprezintă punctul esențial în învățământul centrat pe studentul adult, în timp ce necesitățile și experiența acestuia ar trebui să fie mai presus de expertiza profesorului. (Knowles, 1984) Experiența personală este considerată a fi un factor motivant foarte puternic.

Apar multe dileme ce trebuie rezolvate într-un astfel de proces de predare-învățare:

- Cum putem angaja studenții cât mai mult în rezolvarea problemelor?
- Cum putem trece controlul și opțiunea în contul studenților?
- Cum ne putem concentra asupra necesităților studenților și nu asupra a ceea ce vrem noi să le predăm?
- Cum putem lucra cu scopuri individuale?
- Cum putem afla ce și cum vrea să știe studentul?
- Cum putem evalua cât mai bine ceea ce știe studentul?

Mulți studenți, în special cei superficiali, au tendința de a li se spune *ce* și *cum* să învețe. De multe ori avem sentimentul că cel din fața noastră se gândește că suntem plătiți pentru a le preda și, ca urmare, suntem unicii responsabili pentru tot ceea ce se petrece în clasă. Și oare cât suntem de pregătiți să trecem de la aceasta tradiție către ICS și să riscăm aprecieri slabe venite din partea studenților? Acestea sunt doar câteva dintre întrebările, dilemele și potențialele probleme pe care le-am resimțit cu toții și asupra cărora am meditat. Trecerea însă se face gradual, împărtășindu-ne multe în acest sens.

Abordarea ce încurajează implicarea activă și experiența studenților poate duce la o deosebit de eficientă finalitate a procesului de învățare. Schimbul de putere și control de la profesor la student este poate cel mai greu de acceptat și de realizat din partea noastră.

Teoreticienii John Dewey, Jean Piaget și Lev Vygotsky, a căror cercetare are la bază modul în care învață studentul, sunt principalii responsabili pentru trecerea la ICS. În opinia acestora, studenții învață cel mai eficient atunci când experimentează și controlează procesul de învățare.

Deoarece în cadrul ICS studentul este la putere, profesorul trebuie să conștientizeze că el este colaborator în procesul de învățare. Acesta este un rol în care profesorul trebuie să se simtă confortabil, dacă dorește abordarea cu succes a ICS, iar mediul de desfășurare a metodei pedagogice trebuie să fie unul deschis, dinamic, bazat pe încredere și respect, și să promoveze dorința și curiozitatea de a învăța. Pe de altă parte, studentul trebuie să fie conștient de propriile sale capacități și să fie gata să le accepte și pe ale colegilor săi.

ICS plasează studentul în centrul procesului de învățare. Începe prin a înțelege contextul educațional de unde provine un student, continuă cu evaluarea de către profesor a progresului studentului spre obiectivele de învățare, iar prin însușirea de către student a aptitudinilor de bază necesare învățării, se ajunge la o bază pentru învățare funcționabilă pe viață. În consecință, responsabilitatea învățării trece la student, în timp ce profesorul facilitează acest proces. Această abordare este individualistă, flexibilă, competitivă, variată ca metodologie și nu întotdeauna constrânsă de timp sau spațiu. În contextul dat, profesorul încearcă să crească la maxim productivitatea studentului, însușirea cunoștințelor, aptitudinile și dezvoltarea abilităților personale și profesionale.

Tradițional, școala și învățământul sunt dominate și controlate de către adulți. Ce facem, însă, dacă și studenții sunt tot adulți?

Natura activă a acestei metode ajută studenții să lucreze efectiv cu informația și, prin urmare, să o învețe. Dacă studentul devine responsabil pentru succesul unei lecții, el va deveni și mai motivat și responsabil pentru succesul propriului proces de învățare. Iar în cazul învățării limbilor străine, această metodă este și mai benefică. Studentul trebuie să producă secvențe de limbă cât mai des și interactiv posibil.

Curs de limba engleză – terminologie militară pentru personalul militar și civil care va ocupa posturi în structuri NATO – studiu de caz
Este un curs de engleză de specialitate fezabil pentru ICS?

Acest curs a fost conceput de către partenerul britanic de la Colegiul St. John din York, în urmă cu trei ani, și implementat și adaptat la studenții ofițeri, subofițeri și civili români atât pe parcursul celor două cursuri pilot, cât și după momentul în care a fost preluat integral de către Catedra de limba engleză.

Acesta este un curs specializat de limba engleză, proiectat în două etape: etapa la distanță (6 săptămâni) și etapa intensivă (2 săptămâni). Pentru etapa la distanță, studenții primesc un CD cu materiale de lucru pentru primele șase săptămâni, iar ultimele două săptămâni ale cursului de desfășoară intensiv la Departamentul de Limbi Străine.

Materialele de pe CD pentru faza la distanță a cursului sunt organizate în opt săptămâni de studiu individual, așa cum fusese inițial proiectat cursul. Fiecare săptămână cuprinde câte cinci unități și, în propriul lor ritm, studenții au ocazia să treacă în revistă și să exerseze diverse segmente de limbă engleză și proceduri NATO. Aptitudinile exersate în această parte a cursului sunt: citit, ascultat și scris. În plus, trebuie adăugat faptul că pentru anumite unități este esențial accesul la Internet. Pe perioada celor șase săptămâni de curs la distanță, profesorii țin legătura prin e-mail cu studenții care trimit, în mod constant, ceea ce au lucrat și feedback-ul permanent asupra materialului parcurs. În funcție de reacția lor, profesorii adaptează și organizează materialul pentru ultimele două săptămâni intensive de curs.

În ceea ce privește etapa intensivă a cursului, aceasta este structurată în jurul a trei exerciții militare principale, pe care studenții le vor folosi ca vehicul de practicare a aptitudinilor integrate și a funcțiilor exersate anterior acestor două săptămâni. Acum sunt exersate, în principal, vorbitul, cititul și scrisul, pe fondul unei munci în echipă susținute, cooperări și sprijin reciproc.

Aș putea afirma că majoritatea activităților din această etapă a cursului reprezintă, de fapt, niște parteneriate de proiect, și anume syndicate reduse de lucru, bazate pe interese comune, ce, într-un timp limitat, trebuie să negocieze, organizeze și planifice sarcinile și implicit învățarea, într-un mod cât se poate de susținut și de angajat.

Bibliografie

- Gibbs, G., *Assessing more students*. Oxford: Oxford Brookes University, 1992, 23.
- Harpe, B., Kulski, M. and Radloff, A. (1999), *How best to document the quality of our teaching and our students' learning?* În K. Martin, N. Stanley and N. Davison (Eds), *Teaching in the Disciplines/ Learning in Context*, 108-113. Proceedings of the 8th Annual Teaching Learning Forum, The University of Western Australia, February 1999, Perth: UWA.
- Knowles, M., *Andragogy in Action*, San Francisco, 1984.